

Analiza Impactului de Reglementare	
Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza Impactului de Reglementare la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor privind calitatea și plasarea pe piață a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale modificarea unei Hotărâri de Guvern
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Direcția politici în sectorul vegetal
Persoana responsabilă și datele de contact:	Melenciuc Sanda 022 204 515, sanda.melenciuc@maia.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Riscul comercializării pe piața Republicii Moldova a materialului de înmulțire și plantare ornamental de calitate și într-o stare fitosanitară necorespunzătoare cerințelor comunitare. Inducerea în eroare a consumatorului în privința identității materialului de înmulțire și plantare ornamental.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
<p>Plantele ornamentale au directă legătură cu asigurarea echilibrului ecologic al mediului, cercetarea particularităților biologice și introducerea în cultură a plantelor noi în condițiile țării noastre, conservarea, utilizarea lor în arhitectura peisajului vine cu impact colosal pentru întregirea beneficiului generațiilor actuale și a celor viitoare. Existența și progresul oricărei societăți sunt indisolubil legate de conservarea diversității formelor vieții. Iar, prevenirea și combaterea fenomenelor de poluare implică păstrarea frumuseților și bogățiilor naturii, și dezvoltarea spațiilor verzi.</p> <p>Rezultatele satisfăcătoare ale culturii plantelor ornamentale depind într-o mare măsură de calitatea și de starea fitosanitară a materialelor utilizate pentru înmulțirea plantelor ornamentale. Adoptarea unor cerințe armonizate va garanta primirea în bună stare fitosanitară și de bună calitate a materialelor de înmulțire de către cumpărători. Primordial, responsabilitatea furnizorilor de materiale de înmulțire să asigure conformitatea cerințelor stabilite de legislație. Denumirea soiului sau a grupeii de plante să fie cunoscută, iar identitatea lor să fie protejată fie printr-o cunoaștere comună a soiului, fie, în cazul în care este vorba de soiuri sau grupe de plante, printr-o descriere stabilită și păstrată de furnizor care să fie disponibilă.</p>	

Pentru a garanta identitatea și comercializarea ordonată a materialelor de înmulțire, este important să se adopte norme comunitare privind separarea loturilor și marcajul; întrucât ar trebui ca etichetele să furnizeze datele necesare atât controlului oficial, cât și informării producătorului.

Conform datelor Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, în anii 2019-2023 în Republica Moldova au fost produse următoarele cantități de material săditor ornamental:

Material de înmulțire și săditor ornamental, mii bucăți					
Anii	2019	2020	2021	2022	2023
Produs	5950	5741	5938	6043	7045
Exportat	2446	4065	3773	2985	460(semestrul I)
Importat	1679	860	1350	973	851

Evaluările impactului efectuate în perioadele 2013 și 2023 au confirmat faptul că normele UE în vigoare privind comercializarea materialului de înmulțire a plantelor au avut, în general, un impact pozitiv asupra liberei circulații, a disponibilității și a calității materialului de înmulțire a plantelor ornamentale pe piața Uniunii și, prin urmare, au facilitat comerțul în cadrul Uniunii.

Obiectivul general al acestei inițiative este, prin urmare, de a asigura, pentru toate tipurile de utilizatori, disponibilitatea materialului de reproducere a plantelor de înaltă calitate și diversitatea opțiunilor, adaptat la condițiile climatice actuale și viitoare preconizate.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Cauzele care au dus la apariția problemei sunt:

- nerespectarea cerințelor de producere și menținere a materialului de înmulțire pentru plante ornamentale, inclusiv cerințelor generale pentru introducerea pe piață și cerințelor specifice pentru soiuri și/sau grupe de plante;
- neglijarea cerințelor de etichetare, sigilare și ambalare a materialului de înmulțire pentru plante ornamentale;
- nerespectarea cerințelor specifice privind obligațiunile și răspunderea furnizorilor față ...., în special în ceea ce privește detectarea, raportarea și măsurile în cazul infectării plantelor sau solului cu organisme dăunătoare;
- plasarea pe piață de către furnizorii autohtoni a materialului de calitate dubioasă;
- implicarea insuficientă a potențialului științific în procesul de producere a materialului de înmulțire și plantare fructifer, eșantionare și testare;
- curențe în sistemul de inspecție, testare și certificare a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

dezvoltarea complexului agroindustrial în general și a ramurii producției vegetale, în particular, în contextul proceselor integraționiste implică necesitatea ajustării sistemelor de consum a producțiilor de origine vegetale la cerințele UE. Această conformitate se referă la toate aspectele și tipurile de produse, iar materialul săditor nu este o excepție. Pentru Republica Moldova calitatea acestui material ca și obiect al procesului operațional horticol sau material spre comercializare este imperativ necesar întru asigurarea complexității de măsuri integrate ale sectorului de

plante ornamentale. Directivele UE vin în ajutorul și suportul producătorilor și consumatorilor de material ornamental de înmulțire prin:

- Directiva 98/56/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind comercializarea materialelor de înmulțire pentru plantele ornamentale, creează cadrul necesar pentru aplicarea acestora în Cerințe privind calitatea și plasarea pe piață a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2012.

- Directiva 1999/66/CE a Comisiei din 28 iunie 1999 de stabilire a cerințelor referitoare la etichetă sau la alte documente emise de furnizor în conformitate cu Directiva 98/56/CE a Consiliului

A revizuit modificările ulterioare din Directiva 93/49/CEE a Comisiei din 23 iunie 1993 de stabilire a fișelor care indică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească materialele de înmulțire ale plantelor ornamentale și plantelor ornamentale în conformitate cu Directiva 91/682/CEE a Consiliului

Lipsa de intervenție va contribui la o evoluție negativă în continuare pentru sector:

- plasarea pe piață a materialului de înmulțire ale plantelor ornamentale necalitativ;
- risc a transmiterii de boli și viroze...
- pierderi economice pentru fermieri din sector și stat;

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul normativ privind calitatea și plasarea pe piață a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale, cuprinde:

- Legea nr.68/2013 despre semințe care stabilește cadrul juridic privind producerea, prelucrarea, controlul și certificarea calității, comercializarea semințelor de plante și a materialului săditor, cu referire la care putem concluziona că nu și-a atins pe deplin obiectivul propus la momentul aprobării, dat fiind impedimentele pe care le creează în dezvoltarea sectorului de producere a materialului săditor autohton prin prevederile sale ambigue și echivoce.;

- Legea nr.228/2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară;
- Legea nr.39/2008 privind protecția soiurilor de plante care stabilește raporturile în procesul creării, protecției juridice și utilizării soiurilor aparținând tuturor genurilor și speciilor de plante;

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele de bază al intervenției este:

a) controlul privind calitatea materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale;

b) cerințe armonizate de plasare pe piață a

c) consolidarea capacităților producției autohtone;

d) asigurarea cu material de înmulțire ale plantelor ornamentale autohton și substituirea importurilor;

3. Identificarea opțiunilor
a) Expuneți succint opțiunea “a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție
<ol style="list-style-type: none"> 1) va stagna dezvoltarea sectorului de producere și aprovizionare internă cu semințe; 2) riscul înalt de livrare a materialului de înmulțire de calitate necontrolată și neconformă; 3) va tergiversa procesul de armonizare a legislației naționale cu cea a UE.
b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate
<p>Proiectul transpune, cu excepția unor norme de procedură aplicabile doar în interiorul comunității, următoarele acte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DIRECTIVA 98/56/CE a consiliului din 20 iulie 1998 privind comercializarea materialelor de înmulțire pentru plantele ornamentale; - DIRECTIVA 1999/66/CE a comisiei din 28 iunie 1999 de stabilire a cerințelor referitoare la etichetă sau la alte documente emise de furnizor în conformitate cu Directiva 98/56/CE a Consiliului; - DIRECTIVA 93/49/CEE A COMISIEI din 23 iunie 1993 de stabilire a fișelor care indică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească materialele de înmulțire ale plantelor ornamentale și plantelor ornamentale în conformitate cu Directiva 91/682/CEE a Consiliului <p>Proiectul se aplică în cazul plasării pe piață a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale pe teritoriul Republicii Moldova și este valabil pentru materialul destinat exportului în țările terțe care prin reglementările lor stabilesc aceleași cerințe.</p> <p>Principalele prevederi ale proiectului:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Completarea cu un capitol nou, care să se refere la condițiile de înregistrare a furnizorilor și la importurile din țări terțe; 2) Lista organismelor dăunătoare care afectează semnificativ calitatea materialului de înmulțire a plantelor ornamentale, incluse în Anexă; <p>La fel, în acest proces, proiectul stabilește că, și reprezentanții ai Grădinii Botanice Naționale (Institut) „Alexandru Ciubotaru” vor participa în procesul de implementare a procedurilor interne, astfel încât a diminua la maxim riscurile agentului economic.</p>
c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare
<p>În contextul celor menționate supra, se constată că aplicarea unor scenarii alternative decât cele expuse prin prisma proiectului propus nu va produce efectul scontat în măsura în care să corespundă atingerii obiectivului stabilit. Respectiv, alte modalități de soluționare a problemei definite și descrise mai sus nu au fost identificate.</p>
4. Analiza impacturilor opțiunilor
a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea I – „A nu face nimic”

Costuri:

- Lipsa de cheltuieli din partea statului pentru elaborarea aprobarea și publicarea proiectului de hotărâre.

Beneficii:

-Beneficii în lipsa intervenției propuse nu au fost identificate.

Efecte negative:

- Existența unor goluri/neconcordanțe în cadrul normativ;
- Implementarea defectuoasă a prevederilor cadrului normativ
- Informarea eronată a consumatorului.

Riscuri:

- Lipsa unui control de conformitate a calității raportat la realitatea pieței plantelor ornamentale din Republica Moldova.
- Consumatorii vor continua să beneficieze de material săditor infectat cu organisme dăunătoare care afectează semnificativ calitatea materialului de înmulțire a plantelor ornamentale la preturi exagerate.
- Consumatorii vor rămâne în continuare neinformați și posibil în majoritatea cazului duși în eroare în privința calității produsului.
- Nerespectarea pe deplin a prevederilor legale de către agenți economici, deoarece controalele ce se efectuează la moment nu vizează toate cerințele consumatorilor și a țărilor importatoare de plante ornamentale.

Impact:

- Cadru normativ neconform
- Producție de origine vegetală/materie primă neconforme
- Punerea în pericol a sănătății consumatorilor

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Aprobarea proiectului de hotărâre de Guvern va crea cadrul normativ de implementare necesar pentru asigurarea concordanței prevederilor legislației în vigoare, fapt care va avea efecte pozitive atât pentru producători cât și pentru consumatori.

Costuri

-Costurile aferente intervenției statului în domeniul vizat presupun cheltuielile legate de elaborarea și publicarea proiectului de hotărâre de Guvern.

Beneficii

Odată cu aprobarea Hotărârii de Guvern, cadrul normativ va fi unul univoc și coerent, lipsit de birocrație, va contribui la dinamizarea activităților din sectorul aferent plantelor ornamentale, precum și la micșorarea ponderii de piață a plantelor ornamentale autohtone afectate de organismele dăunătoare, dar nu în ultimul rând, la crearea premiselor pentru exportul acestora.

Riscuri

-Nu au fost identificate.

Costuri de conformare

-Nu au fost identificate.

Impact

-Întregirea cadrului normativ

- Sporirea calității materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale autohtone și încrederii în producătorii locali

-Încurajarea reprezentanților mediului de afaceri să investească în agricultură

-Protecția mediului.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Opțiuni alternative nu au fost identificate, respectiv nu poate fi estimat impactul acestora.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Nu au fost identificate riscuri relevante/iminente care ar putea duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate, precum și nu există/nu s-au identificat cerințe, privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

- Nu este cazul.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Aprobarea proiectului propus va permite atingerea dezideratului cadru normativ coerent, nebirocratizat, orientat spre mediul de afaceri și va crea un mediu propice pentru dezvoltarea domeniului de produce și comercializare a plantelor ornamentale, oferind în același timp mediului de afaceri posibilitatea de a-și diversifica și realiza obiectivele investiționale.

Totodată, implementarea proiectului va contribui la asigurarea cu plantelor ornamentale autohtone a țării și armonizarea legislației naționale cu cea Uniunii Europene, prin aprobarea unui cadru normativ ce se conformează ultimelor tendințe din sector, acest fapt facilitând și exportul plantelor ornamentale pe piața externă.

5. Implementarea și monitorizarea

<p>a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare</p>
<p>Implementarea proiectului va fi asigurată de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p> <p>Intervenția propusă nu necesită modificarea cadrului normativ existent.</p>
<p>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</p> <p>Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este responsabilă de monitorizarea plasării pe piață a materialului de înmulțire pentru plantele ornamentale.</p> <p>Indicatorii de performanță identificați în vederea efectuării monitorizării implementării actului normativ inițiat, vor constitui ansamblul de indicatori care reflectă activitatea realizată în domeniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reducerea barierelor la exportul și importul de plantele ornamentale; - majorarea cantității de plante ornamentale autohtone produse; - intensificarea exporturilor.
<p>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</p> <p>Se estimează că impacturile noilor reglementări vor fi resimțite odată cu punerea în aplicare a prevederilor proiectului.</p>
<p>6. Consultarea</p>
<p>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</p> <p>Principalele părți interesate în promovarea prezentului proiect sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - agenții economici, care vor fi consultați prin intermediul Asociațiilor de profil; - autoritățile publice interesate - consumatorii
<p>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</p> <p>Întru asigurarea transparenței procesului decizional, conform prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a fost supus consultărilor publice prin:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) plasarea acestuia pe particip.gov.md, precum și pe pagina web oficială a MAIA; 2) plasarea actului de analiză a impactului asupra proiectului pe particip.gov.md cu oferirea a 10 zile pentru prezentarea comentariilor de către părțile interesate;
<p>c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)</p>
<p>Compartimentul respectiv se va completa ulterior prezentării avizelor autorităților publice și părților interesate asupra proiectul de lege respectiv.</p>

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alterativă 1</i>	<i>Opțiunea alterativă 2</i>
Economic			
0	1		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	1		
competitivitatea afacerilor	2		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	2		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	0		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare	0		
condițiile și organizarea muncii	1		
sănătatea și securitatea muncii	1		
formarea profesională	2		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	1		

modul sănătos de viață al populației	1		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	1		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	2		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	1		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	1		
alte aspecte de mediu	0		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea “a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit.b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.